

ด่วนที่สุด

ที่ สน ๐๐๑๘.๑/ว ศ ๙๕๖

ศาลากลางจังหวัดสกลนคร

ถนนศูนย์ราชการ สน ๔๗๐๐๐

พศจิกายน ๒๕๕๙

เรื่อง แนวทางการช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของเกษตรกรชาวนา

เรียน นายอำเภอ ทุกอำเภอ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แนวทางการบริหารจัดการข้าวเพื่อช่วยเหลือชาวนา ปีการผลิต ๒๕๕๙/๖๐ จำนวน ๑ ชุด
ตามที่ ปรากฏข่าวสารว่าขณะนี้ราคาข้าวเปลือกในฤดูการผลิตปี ๒๕๕๙/๖๐ มีราคาตกต่ำ
ทำให้เกษตรกรชาวนาได้รับความเดือดร้อน นั้น

เพื่อเป็นการช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของเกษตรกรชาวนาในพื้นที่ จังหวัด
สกลนคร จึงขอให้นายอำเภอในฐานะผู้รับผิดชอบประจำพื้นที่ (Area Manager) ได้ใช้ศาสตร์และศิลป์ของ
การบริหารจัดการลงไปบูรณาการและอำนวยความสะดวกร่วมกับส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจในพื้นที่เพื่อดำเนินการ
ดังนี้

๑. มาตรการเร่งด่วน

๑.๑ การใช้เวทีการประชุมภาครัฐและเอกชนเพื่อช่วยเหลือชาวนา ให้จัดประชุม
คณะทำงานที่เกี่ยวข้อง โดยให้เชิญผู้แทนชาวนาในพื้นที่/ผู้แทนสมาคมโรงสีหรือชมรมโรงสีในพื้นที่/ผู้จัดการ
ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขา เข้าร่วมประชุมด้วย โดยให้สำนักงานเกษตรอำเภอ
รายงานสถานการณ์ผลผลิตข้าวและราคาข้าวให้ที่ประชุมทราบเพื่อหารือร่วมกันถึงมาตรการและแนวทางใน
การแก้ไขราคาข้าวตกต่ำ หรือการช่วยเหลือชาวนาในระดับพื้นที่เป็นเบื้องต้นก่อน การประชุมดังกล่าวข้างต้น
จะเป็นการเปิดโอกาสให้ทั้งพ่อค้าโรงสีและชาวนาได้มีเวทีเข้ามาพูดคุยทำความเข้าใจกัน

๑.๒ การมอบหมายภารกิจให้หน่วยงานรัฐและเอกชนที่เข้าประชุมคณะกรรมการตาม
ข้อ ๑.๑ ดังนี้

๑.๒.๑ มอบหมายคณะทำงานฯ ประกอบด้วย ฝ่ายปกครอง ทหาร ตำรวจ
พัฒนาการอำเภอ เกษตรกรอำเภอ และกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เพื่อสอดส่อง ตรวจสอบตราการรับซื้อข้าวของ
ผู้ประกอบการโรงสี และภาวะการณ์ซื้อขายข้าวในพื้นที่มิให้เกษตรกรถูกเอารัดเอาเปรียบ

๑.๒.๒ ปัจจุบันกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงพาณิชย์ และธนาคารเพื่อ
การเกษตรและสหกรณ์การเกษตรมีโครงการและแผนงานการช่วยเหลือชาวนาตามมาตรการต่าง ๆ หลาย
ประการ เช่น การช่วยเหลือเงินชดเชยชาวนาที่ประสบภัยน้ำท่วม โครงการชะลอการขายข้าวของธนาคารเพื่อ
การเกษตรและสหกรณ์การเกษตร โครงการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรตามแผนที่เกษตรเชิงรุก (Zoning by
Agri-Map) และโครงการเกษตรแปลงใหญ่ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

แต่อาจมีชาวนาบางส่วนที่ยังเข้าไม่ถึงหรือไม่เข้าใจขั้นตอนการช่วยเหลือ
ชาวนาดังกล่าว จึงขอให้คณะทำงานตามข้อ ๑.๒.๑ ลงไปทำความเข้าใจและแนะนำให้เกษตรกรชาวนาเข้าใจ
ขั้นตอนการช่วยเหลือตามมาตรการนั้น ๆ ด้วย รวมทั้งเงื่อนไขในการช่วยเหลือเกษตรกรตั้งแต่เริ่มเพาะปลูก

/ จนกระทั่ง ...

“ปวงข้าพระพุทธเจ้า ขอน้อมเกล้า น้อมกระหม่อม รำลึกในพระมหากรุณาธิคุณหาที่สุดมิได้”

จนกระทั่งการเก็บเกี่ยวและการขายผลผลิตด้วย เพื่อสร้างการรับรู้ที่ถูกต้องแก่ชาวนาด้วยว่าขณะนี้ประเทศไทยมีประเทศอื่นๆ เพาะปลูกข้าวมากขึ้น ทำให้ราคาข้าวในตลาดโลกลดลงส่งผลให้การส่งข้าวไทยไปขายในตลาดต่างประเทศลดลงด้วย

๑.๓ ให้อำเภอเปิดเวทีศูนย์ดำรงธรรมอำเภอ เพื่อเป็นช่องทางของชาวนาในการร้องเรียน หรือรับฟังความเดือดร้อนของชาวนาในพื้นที่โดยตรง และให้อำเภอรวบรวมข้อร้องเรียนหรือข้อเสนอเหล่านั้นเสนอหน่วยงานในระดับนโยบายให้รับไปพิจารณาอย่างเป็นระบบ ไม่ต้องให้ชาวนาไปเคลื่อนไหว โดยใช้มวลชนมาเดินขบวนกดดันหน่วยงานรัฐ ซึ่งเป็นการกระทำที่สร้างความเดือดร้อนแก่สาธารณชนและผิดกฎหมาย

๒. มาตรการระยะต่อไป

๒.๑ มาตรการแนะนำชาวนาโดยชุดปฏิบัติการตำบล (ชปต.) ให้จัดชุดปฏิบัติการตำบลซึ่งประกอบด้วย ข้าราชการหลาย ๆ หน่วย เช่น ปลัดอำเภอผู้ประสานงานประจำตำบล พัฒนาการตำบล เกษตรตำบล เจ้าหน้าที่ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรประจำหน่วย รวมทั้งกำนัน และผู้ใหญ่บ้าน เพื่อทำหน้าที่ชี้แจงและแนะนำชาวนาในพื้นที่ ดังนี้

(๑) แนะนำชาวนาเกี่ยวกับการลดความชื้น โดยทำข้าวเปลือกให้แห้งก่อนนำไปขาย ซึ่งจะช่วยให้สามารถขายได้ในราคาที่สูงขึ้นกว่าข้าวเปลือกที่มีความชื้นสูง

(๒) รณรงค์ แนะนำ และสร้างความเข้าใจกับชาวนาให้หันมาทำการเกษตรแบบประณีต โดยใช้พันธุ์ข้าวที่มีคุณภาพมาใช้ในการเพาะปลูกมากกว่าพันธุ์ข้าวที่ให้ผลผลิตเร็วแต่คุณภาพต่ำ โดยใช้พันธุ์ข้าวที่ประชาชนนิยมบริโภคและเหมาะสมกับพื้นที่

(๓) การลดต้นทุนการผลิตโดยแนะนำชาวนาให้ใช้ปุ๋ยอินทรีย์แทนปุ๋ยเคมี ซึ่งนอกจากจะเป็นการลดต้นทุนการผลิตแล้วยังสามารถผลิตข้าวอินทรีย์ที่จำหน่ายได้ราคาสูงขึ้น หรือการเก็บเมล็ดพันธุ์ข้าวที่มีคุณภาพไว้ใช้เพาะปลูกในรอบต่อไปได้

๒.๒ การช่วยเหลือชาวนาขายผลผลิตโดยไม่ผ่านพ่อค้าคนกลาง เช่น รณรงค์ให้ชาวนามีศักยภาพขายข้าวเอง โดยอาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ สำนักงานการค้าภายในจังหวัด สำนักงานพาณิชย์จังหวัด ภาคเอกชน (ประชารัฐ) เป็นแกนกลางในการจัดสถานที่ให้ชาวนาขายข้าวให้กับผู้บริโภคโดยตรง หรือการรวมตัวของชาวนาในการขายข้าวให้ผู้บริโภคโดยตรงแต่ต้องจดทะเบียนพาณิชย์ หรือให้ความช่วยเหลือด้านอื่น ๆ เป็นต้น

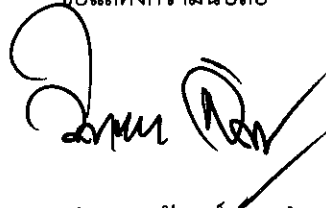
๓. การน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้เป็นวิธีการดำเนินชีวิตของชาวนา ขอให้อำเภอรณรงค์อย่างกว้างขวางทุกวิถีทาง เพื่อให้ชาวนาหันมาดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามพระราชดำริ เช่น ทำการเกษตรทฤษฎีใหม่ หรือทำการเกษตรแผนใหม่แบบผสมผสาน การปลูกพืชสวนครัวและการเลี้ยงสัตว์ เลี้ยงปลาแทนการซื้อจากพ่อค้าซึ่งจะช่วยเพิ่มรายได้ และลดรายจ่ายในครัวเรือนให้แก่ชาวนา ทั้งนี้ ขอให้จังหวัดจัดทำโครงการส่งเสริมสนับสนุนให้ชาวนารู้จักการทำบัญชีครัวเรือนเกี่ยวกับรายรับรายจ่ายของครอบครัวตนเองด้วย

/ อนึ่ง ....

“ปวงข้าพระพุทธเจ้า ขอน้อมเกล้า น้อมกระหม่อม รำลึกในพระมหากรุณาธิคุณหาที่สุดมิได้”

อนึ่ง กระทรวงมหาดไทยได้จัดส่งแนวทางการบริหารจัดการข้าวเพื่อช่วยเหลือชาวนา ปีการผลิต ๒๕๕๙/๖๐ มาพร้อมนี้ ซึ่งอำเภอสามารถนำไปปรับใช้ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ในพื้นที่ได้
จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

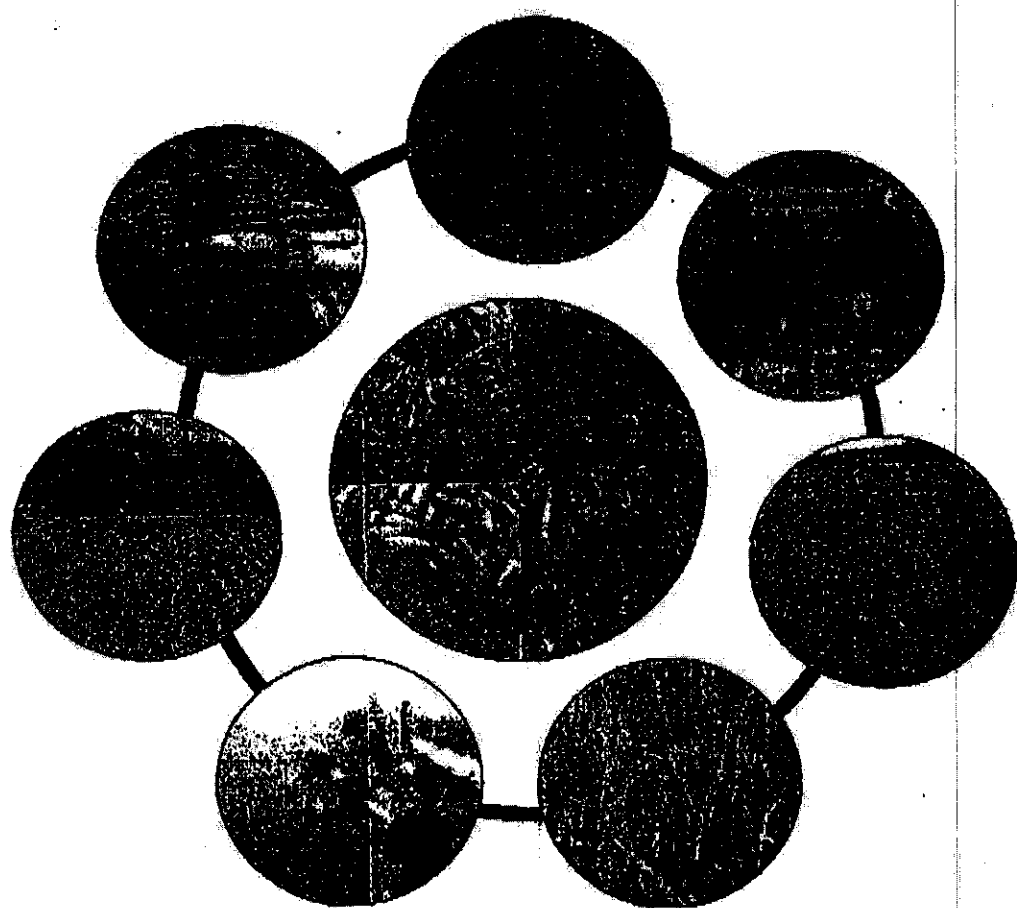
(นายวิทยา จันทร์ฉลอง)
ผู้ว่าราชการจังหวัดสกลนคร

ที่ทำการปกครองจังหวัด
กลุ่มงานปกครอง
โทร./โทรสาร ๐-๔๒๗๑-๖๖๓๗

“ปวงข้าพระพุทธเจ้า ขอน้อมเกล้า น้อมกระหม่อม รำลึกในพระมหากรุณาธิคุณหาที่สุดมิได้”

แนวทางการบริหารจัดการข้าวเพื่อช่วยเหลือชาวนา

ปีการผลิต ๒๕๕๙/๖๐

กระทรวงมหาดไทย